

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 3. 8. 2021 v trestní věci obviněných [REDAKCE] [REDAKCE] narozeného [REDAKCE], a [REDAKCE] [REDAKCE] narozeného [REDAKCE],

takto:

K odvolání obviněných [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] se podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu **zrušuje** rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 27. 5. 2021 č. j. 1 T 94/2020-338 v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 trestního řádu se věc **vrací** okresnímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byli obvinění (*okresním soudem nesprávně označováni jako obžalovaní, přestože ve věci nebyla podána obžaloba, ale návrh na potrestání, takže bylo konáno zjednodušené soudní řízení podle § 314d trestního řádu*) [REDAKCE] [REDAKCE] narozený [REDAKCE], a [REDAKCE] [REDAKCE] narozený [REDAKCE] uznáni vinnými, že dne 3. 6. 2020 v přesně nezjištěné době kolem 18:30 hodin, v [REDAKCE] – [REDAKCE] [REDAKCE] okres [REDAKCE] v prostoru před domem čp. [REDAKCE] v místě bydliště poškozeného [REDAKCE] [REDAKCE] nar. [REDAKCE], po předchozí vzájemné domluvě nutili přes aktivní odpor tohoto poškozeného, aby nastoupil do auta BMW 530 D, registrační značky [REDAKCE], a to tím, že [REDAKCE] [REDAKCE] silou tlačil do těla poškozeného a přitom jej bil do zad a současně [REDAKCE] [REDAKCE] sedící v uvedeném motorovém vozidle tahal poškozeného za ruce do vozidla, čímž donutili poškozeného nastoupit do uvedeného vozidla, ten přitom nejméně dvakrát volal o pomoc, následně oba obvinění (*okresním soudem ve výroku o vině nesprávně opakovaně označováni jako podezřelí, přestože poté, co oba převzali návrh na potrestání, bylo proti nim zahájeno trestní stíhání podle § 314b odst. 1 trestního řádu, a proto se stali obviněnými*) poškozeného přes jeho odpor odvezli do obce [REDAKCE] okres [REDAKCE] přičemž při jízdě vedle poškozeného na zadním sedadle seděl [REDAKCE] [REDAKCE] výše popsaným jednáním obvinění způsobili poškozenému [REDAKCE] [REDAKCE] zranění spočívající v distorzi C páteře, kontuzi lbi, žeber vpravo a břicha, avšak bez omezení v obvyklém způsobu života.
2. Nalézací soud posoudil jednání obou obviněných jako přečin vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný ve formě spolupachatelství podle § 23 trestního zákoníku. Za to oba obviněné odsoudil podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku (nadále i tr. zákoníku) k trestu odnětí svobody v trvání 5 měsíců, jehož výkon oběma podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložil na shodnou zkušební dobu v trvání 15 měsíců. Dále okresní soud rozhodl v adhezním řízení o připojení poškozeného [REDAKCE] s jeho nárokem na náhradu škody tak, že podle § 229 odst. 1 trestního řádu poškozeného odkázal s celým nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.
3. Proti tomuto rozsudku podali oba obvinění odvolání bezprostředně po jeho vyhlášení do protokolu o hlavním líčení. Řádný opravný prostředek odůvodnili prostřednictvím svého společného obhájce. Obvinění (*i obhájcem chybně označováni jako obžalovaní*) podávají odvolání do výroku o vině i do výroku o trestu.
4. Oba odvolatelé namítají, že okresní soud vyšel v rámci dokazování zejména z výsledku poškozeného, který uvedl, že jej obvinění měli mlátit, škrtit tkaničkami od mikiny a následně se jej

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

měli snažit nacpat do auta. ■■■■■ měl poškozeného mlátit do tváře a následně jej oba obvinění odvezli do ■■■■■ Poškozený podle soudu popsal, že ■■■■■ si vlezl do auta a ■■■■■ jej tlačil a kopal. Následně poškozeného po 10 minutách měli dostat do auta. Poškozený uvedl, že jej mlátil ■■■■■ svědkyně ■■■■■ naopak uvedla, že podezřelého (*míněno poškozeného*) mlátili oba. Další svědci byli dle soudu ovlivněni kontextem událostí, jak jim byl údajně prezentován svědkyní ■■■■■ Okresní soud uzavřel, že není prokázáno, že by šel poškozený s obviněnými dobrovolně, což je podle napadeného rozsudku potvrzeno i výpovědí matky poškozeného. Soud I. instance uzavřel, že je potvrzeno, že vystěhování poškozeného bylo doprovázeno velmi silnými emocemi, které obviněný ■■■■■ projevoval i po příjezdu do ■■■■■ vůči matce poškozeného.

5. Obvinění namítají, že v dané věci nebyly provedeny řádně důkazy v přípravném řízení, protože policejní orgán provedl výslechy svědků ve smyslu ustanovení § 158 odst. 9 trestního řádu s odůvodněním, že je prováděn výslech s osobou, jejíž výpověď má význam pro případné zahájení trestního stíhání a okolnosti nasvědčují tomu, že na tuto osobu může být vyvíjen nátlak či hrozí ovlivnění výpovědi svědka. Podle popisu v protokolech o výpovědích svědků, provedených ve smyslu ustanovení § 158 odst. 9 trestního řádu je zjevné, že se v daném případě jednalo o úkony neodkladné a neopakovatelné, pro které však nebyly splněny zákonné podmínky, rovněž tak nebyly splněny podmínky konání zkráceného přípravného řízení. Obhajoba zdůrazňuje, že smysl výslechu svědka podle ustanovení § 158 odst. 9 trestního řádu spočívá v tom, že mají být osvědčeny skutečnosti, pro které je možno zahájit trestní stíhání (§ 160 odst. 1 tr. řádu) nikoliv to, aby tím fakticky byla vyloučena obhajoba z účasti na výslechu těchto svědků. V daném případě je z protokolů o výsleších zjevné, že se jedná i o neodkladné a neopakovatelné úkony (zdraví a věk svědkyně ■■■■■ avšak při výsleších svědků nebyl dodržen postup ve smyslu ust. § 158a tr. řádu, protože takovému výslechu nebyl přítomen soudce a o takový výslech nepožádal státní zástupce. Zejména u výslechu svědkyně ■■■■■ je jako důvod uveden zdraví a věk svědkyně a jde tak svou povahou o úkon neodkladný a neopakovatelný.
6. Obhajoba dále namítá, že v daném případě nebyly dány důvody pro postup při výslechu svědků dle ustanovení § 158 odst. 9 trestního řádu, protože z celého trestního spisu nejsou vůbec patrné indicie směřující k tomu, že by měl být na poškozeného ■■■■■ či svědkyni ■■■■■ vyvíjen nátlak či že by hrozilo ovlivnění výpovědi všech vyslechnutých svědků. Výslechy svědků ve smyslu ustanovení § 158 odst. 9 trestního řádu podle obhajoby byly provedeny nezákonně a bylo-li k těmto přihlíženo při výsleších svědků v hlavním líčení a byly-li některé skutečnosti svědkům předestírány, nejde o postup zákonný. Navíc byla postupem dle § 158 odst. 9 trestního řádu krácena práva obhajoby, poněvadž právě výslechy mají vést k postupu dle ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu, nikoliv k tomu, aby v této skutkově složité věci byl podán návrh na potrestání. Tím, že bylo vedeno zkrácené řízení, byla obhajoba zkrácena na svých právech tím, že nemohla navrhnout výslech těchto svědků v přípravném řízení ve smyslu ustanovení § 164 odst. 4 trestního řádu.
7. Navíc podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení nebyly dodrženy i z hlediska lhůt a složitosti věci. Zkrácené přípravné řízení se koná ve skutkově, právně a důkazně jednoduchých věcech. Tomu by měla odpovídat i délka prověřování předcházejícího zkrácenému přípravnému řízení. Obhajoba poukazuje na to, že podmínky uvedené v ustanovení § 179a odst. 1 písm. b) trestního řádu, tzn. prověřováním trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání zjištěné skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání, včetně samostatně posuzované doby prověřování a očekávání, že podezřelého bude možné ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 trestního řádu postavit před soud, zpravidla nebudou splněny, uplynula-li od počátku prověřování do sdělení podezření podle § 179b odst. 3 trestního řádu doba podstatně převyšující dva týdny. V projednávané věci byly zahájeny úkony trestního řízení dne 3. 6. 2020, návrh na potrestání byl podán dne 14. 8. 2020, a sdělení podezření bylo doručeno podezřelým dne 11. 8. 2020, tedy mnohem déle, než je shora uvedená specifikovaná lhůta. Tato lhůta tedy mnohonásobně překračuje lhůtu, která je v rámci rozhodovací praxe soudů dlouhodobě uznávána a je na ni

poukazováno ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 303/2014 (lhůta blížící se době 2 týdnů). Proto měl samosoudce podle § 314c odst. 1 písm. c) trestního řádu návrh na potrestání odmítnout.

8. Obvinění mají dále za to, že skutek, tak jak je popsáný v obžalobě (*miněn návrh na potrestání*) se nestal, mají pochybnosti o tom, zda jednání, jehož se měli dopustit, je trestným činem, a jsou zde pochybnosti o tom, že se jednání odehrálo tak, jak je popsáno ve výroku rozsudku. Obhajoba namítá, že okresní soud řádně nepoučil poškozeného o právu odmítnout svědeckou výpověď vůči obviněnému [REDAKCE] který je k poškozenému v příbuzenském vztahu [REDAKCE] a svědek nebyl ani soudem tázán na to, zda dává souhlas k trestnímu stíhání obviněného [REDAKCE]. Zejména za situace, kdy obhajoba nemohla být účastna výsledku tohoto svědka v přípravném řízení, by byl na místě tento postup soudu, protože v trestním spise je pouze písemný souhlas, udělený bez účasti obhajoby. To plyne z protokolu o hlavním líčení ze dne 24. 11. 2020.
9. Podle popisu skutku měl obviněný [REDAKCE] sedět v autě, obviněný [REDAKCE] měl poškozeného tlačít silou do zad a při tom jej bil, [REDAKCE] měl tahat poškozeného za ruce, tímto měli poškozeného dostat do auta. Popisu skutku ve výroku rozsudku však neodpovídají provedené důkazy. Oba obvinění uvedli, že poškozený (byť s emocemi) s nimi odjel do obce [REDAKCE] dobrovolně, ani sám poškozený celou věc nepopsal v hlavním líčení tak, jak je uvedena ve výroku rozsudku. Svědek [REDAKCE] uvedl v hlavním líčení dne 24. 11. 2020, že "*pan [REDAKCE] vlezl do auta a pan [REDAKCE] na mě tlačil a kopal*", což neodpovídá popisu skutku, kde je uvedeno, že naopak [REDAKCE] poškozeného tahal za ruce a byl v autě. Jde přitom o zásadní rozpor ve zjištěném skutkovém stavu, protože ani v přípravném řízení takto poškozený událost nepopsal (protokol výsledku svědka [REDAKCE] ze dne 3. 6. 2020 – společnými silami mě hodili na zadní sedadlo). Výrok rozsudku v popisu skutku má tak zásadní vadu, protože neodpovídá ani základnímu popisu události samotným poškozeným a je hrubě v rozporu s provedenými důkazy. Navíc se potvrzuje závěr obhajoby, že výpověď poškozeného je nevěrohodná, v přípravném řízení popsal celou situaci zcela jinak. Výpověď poškozeného navíc nekoresponduje s výpovědí svědkyně [REDAKCE] která v přípravném řízení uvedla (na rozdíl od poškozeného), že se s ním obvinění bavili. Svědkyně uvedla v přípravném řízení to, že „*zda ho v domě mlátili, jsem neviděla*“, přitom v hlavním líčení popisuje celou událost v domě, kdy k předstření výpovědi rozpor ve svých výpovědích logicky nevysvětlila. Podle odvolání je nutno přihlédnout k tomu, že bezprostředně poté, co se incident stal, o něm na policii nevypověděla a až následně si vzpomněla, že vlastně údajně napadání viděla ze skříně. To svědčí o tendenčnosti a nevěrohodnosti svědkyně, navíc je podle obhajoby dáno důvodné podezření, že tato svědkyně mohla mít v úmyslu svou výpověď u hlavního líčení dne 24. 11. 2020 obviněné poškodit. **Proto obhajoba pro takto zásadní a logicky nevysvětlené rozpory ve výpovědi svědkyně podává tímto podnět k zahájení úkonů trestního řízení pro křivou výpověď.** Svědkyně v přípravném řízení sice popisuje událost tak, jak je uvedena ve výroku rozsudku, avšak to je v rozporu s výpovědí samotného poškozeného v přípravném a hlavním líčení, přičemž tyto rozpory nebyly spolehlivě vysvětleny, navíc v hlavním líčení dne 24. 11. 2020 svědkyně uvedla, že neví, jakým způsobem se poškozený dostal do auta. Tím pádem nepotvrdila svoji výpověď z přípravného řízení. Podle odvolatelů je nelogické, aby si svědkyně nevybavila, jak se vlastně poškozený do auta dostal.
10. Výpověď svědkyně [REDAKCE] je ve prospěch obviněných. Tato svědkyně uvádí, že neviděla obviněné, že by poškozenému vulgárně nadávali či mu jakkoliv vyhrožovali. Popsala, jak se psychicky z chování podezřelého (*nepochybně miněno poškozeného*) téměř zhroutila. I výpověď této svědkyně byla u hlavního líčení velmi emotivní a podle obhajoby mohlo jednáním poškozeného vůči této svědkyni dojít k naplnění skutkové podstaty trestného činu (např. týraní osoby žijící ve společném obydlí, apod.), protože se svědkyně [REDAKCE] z chování poškozeného zhroutila a musela se ze svého vlastního obydlí odstěhovat. **Obhajoba nebyla dosud nijak informována o výsledku šetření jejího podnětu, že se poškozený mohl dopustit trestného činu.**
11. Pokud jde o výpověď svědkyně [REDAKCE] ta podle odvolatelů nemá podstatný význam,

ve prospěch obviněných hovoří to, že uvedla, že poškozený stál sám už před autem, kterým jej obvinění přivezli, a šel k ní sám a dobrovolně. Svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE] (jež jako jediná očitá svědkyně z daného dne není nijak příbuzensky spjata ani s jedním z obviněných) popsala, že poškozený nastoupil do automobilu s obviněnými dobrovolně, bez donucení. Toto svědkyně to opakovaně potvrdila jak v přípravném řízení, tak v hlavním líčení. S ohledem na absenci příbuzenského vztahu i jiné okolnosti není důvod pochybovat, na rozdíl od svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] o věrohodnosti této svědkyně. Ta ve vztahu k celé věci u automobilu BMW vypovídá konzistentně, a to na rozdíl od zjevných rozporů ve výpovědích svědků [REDAKCE] a [REDAKCE] jež nebyly logicky vysvětleny. Svědek [REDAKCE] [REDAKCE] průběh celé věci, jak je uvedena v popisu skutku, nepotvrdil.

12. V průběhu hlavního líčení fakticky ani poškozený, ani další svědci nepotvrdili to, že by se skutek stal tak, jak byl podán návrh na potrestání a jak je popsán ve výroku rozsudku. V dané věci je dán hrubý rozpor mezi výsledky dokazování a výrokem a odůvodněním rozsudku. Podle obhajoby je zřejmé, že soud, aniž by blíže a logicky uvažoval nad výsledky dokazování, fakticky opsal výrok z návrhu na potrestání tak, jak jej (chybně) podala žaloba soudu.
13. Obvinění mají za to, že v dané věci nebylo provedeno zákonně a řádně přípravné řízení, skutkový stav neodpovídá tomu, co soud uvádí ve výroku a odůvodnění rozsudku. V přípravném řízení došlo dle obhajoby k závažným procesním vadám. Navíc jsou důvodné pochybnosti o tom, zda se skutek stal tak, jak je uveden ve výroku rozsudku, dokonce není bez pochyby prokázáno, že skutek, jak je popsán ve výroku rozsudku, se skutečně stal a že se jej dopustili obvinění.
14. S odkazem na shora uvedenou argumentaci oba odvolatelé navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc byla vrácena státnímu zástupci k došetření ve smyslu ustanovení § 260 trestního řádu, protože neproběhlo řádně a zákonně přípravné řízení, *in eventum*, aby krajský soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, alternativně aby odvolací soud sám po doplnění dokazování napadený rozsudek zrušil a znovu rozhodl tak, že zproští obžalovanou (*nepochybně míněno obviněné*) obžaloby (*ve skutečnosti návrhu na potrestání*) ve smyslu ustanovení § 226 písm. a), b), c) trestního řádu.
15. Podle § 254 odst. 1 trestního řádu nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání. Krajský soud z podnětu včas podaných odvolání obou obviněných přezkoumal výroky o vině i na ně navazující výroky o trestech (§ 254 odst. 3 tr. řádu), jakož i řízení předcházející jejich vydání, a došel k závěru, že obě odvolání jsou důvodná, a to přestože se odvolací soud neztotožnil se všemi argumenty odvolatelů.
16. Pokud jde o námitky obhajoby proti řízení před policejním orgánem, zdejší soud se ztotožňuje s tím, že v této věci nebyly splněny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, a to tím spíše, že úkony trestního řízení byly zahájeny již 3. 6. 2020, policejní orgán vyslýchal svědky v průběhu června zmíněného roku, avšak ke sdělení podezření obviněným došlo až 11. 8. 2020. Jak správně namítá obhajoba, trestní kolegium Nejvyššího soudu ve svém stanovisku (R 52/2014) konstatovalo, že jelikož zkrácené přípravné řízení se koná ve skutkově, právně a důkazně jednoduchých věcech, měla by k tomu odpovídat i délka prověřování předcházejícího zkrácenému přípravnému řízení. Proto podmínky uvedené v § 179a odst. 1 písm. b) trestního řádu zpravidla nebudou splněny, uplynula-li od počátku prověřování do sdělení podezření doba podstatně převyšující dva týdny. Již z toho důvodu měl samosoudce návrh státního zástupce na potrestání obviněných podle § 314c odst. 1 písm. c) trestního řádu odmítnout. Pokud to okresní soud neučinil, postupoval v rozporu s trestním řádem a lze souhlasit s oběma odvolateli, že zkrácené přípravné řízení v projednávané věci fakticky omezilo právo na obhajobu.

17. Nicméně pokud samosoudce podaný návrh na potrestání neodmítl a nařídil hlavní líčení, neexistuje již zákonný důvod pro zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci státnímu zástupci podle § 260 trestního řádu, neboť těžiště dokazování je v řízení před soudem a výše uvedená procesní vada takový výjimečný postup neodůvodňuje, neboť v projednávané věci nedošlo k porušení ustanovení o nutné obhajobě v přípravném řízení a oba obvinění měli možnost si již ve zkráceném přípravném řízení zvolit obhájce v okamžiku, kdy jim bylo sděleno podezření, a sami či jeho prostřednictvím mohli požadovat, aby samosoudce podle výše zmíněného ustanovení návrh na potrestání odmítl.
18. Pokud jde o námítky obhajoby ve vztahu k výsledkům svědků ve zkráceném přípravném řízení, a to v jeho stádiu prověřování, postupem podle § 158 odst. 9 trestního řádu, je nutno poukázat na to, že podle druhé věty zmíněného ustanovení policejní orgán vyslechně podle § 158 odst. 9 trestního řádu, aniž by byly splněny podmínky § 158a trestního řádu, jako svědka osobu, o jejíž schopnosti správně a úplně vnímat, zapamatovat si nebo reprodukovat, jsou s ohledem na její psychický stav pochybnosti, ale také osobu, jejíž výpověď má podle odůvodněného předpokladu rozhodující význam pro zahájení trestního stíhání, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že by mohl být na takovou osobu pro její výpověď vyvíjen nátlak, a nebo hrozí z jiného důvodu, že bude ovlivněna její výpověď. **Podle názoru zdejšího soudu policejní orgán nepochybil pouze ve vztahu k výpovědi svědkyně [redacted] narozené [redacted] u níž argumentoval jejím věkem a zdravím** za situace, kdy ta sama uváděla, že v důsledku jednání poškozeného se zhroutila, z ostatních protokolů o výsledcích svědků podle ustanovení § 158 odst. 9 trestního řádu pořízených ve zkráceném přípravném řízení však vycházet nelze, neboť konkrétní důvody uváděné policejním orgánem na protokolu o výsledku každého z těchto svědků takový postup neodůvodňovaly, respektive by případně odůvodnily procesní výslech svědka za přítomnosti soudce ve smyslu § 158a trestního řádu, což by ovšem předpokládalo návrh státního zástupce na účast soudce a konání standardního vyšetřování, s možností opětovného provedení výsledku těchto osob podle § 164 odst. 4 trestního řádu. Tento závěr odvolacího soudu znamená, že pouze ve vztahu ke svědkyni [redacted] lze ve smyslu § 158 odst. 9 poslední věty trestního řádu předestít protokol o jejím výsledku před policejním orgánem podle § 212 trestního řádu, jinak okresní soud nesměl ani odstraňovat rozpory ve výpovědích svědků mezi tím, co uváděli jako svědci ve fázi prověřování před policejním orgánem a tím, co uváděli před nalézacím soudem, a vyjma svědkyně [redacted] neměl samosoudce předestírat původní protokoly o výpovědích svědků v hlavním líčení.
19. Tím se zdejší soud dostává již k podstatným vadám řízení před soudem ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu, protože samosoudce nezákonným způsobem odstraňoval postupem podle § 211 odst. 3 trestního řádu rozpory mezi výpovědí svědkyně [redacted] před policejním orgánem a v řízení před soudem, odstraňoval i rozpory ve výpovědi svědkyně [redacted] [redacted] byť výslovně neuváděl podle jakého procesního ustanovení (č. l. 282) a k žádosti státní zástupkyně předestíral výpověď svědkyně [redacted] z přípravného řízení, a to opakovaně (č. l. 283-285). K žádosti státní zástupkyně předestíral i výpověď svědka [redacted] z přípravného řízení (č. l. 286). Tyto podstatné vady řízení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu se promítly i do hodnocení provedených důkazů a již z toho důvodu je nutno považovat hodnocení důkazů jednotlivě i v jejich souhrnu podle § 2 odst. 6 trestního řádu za nepřezkoumatelné [§ 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu], navíc zdejší soud shledal i další pochybení, které není odvolateli výslovně napadáno. Zjistil, že okresní soud v rozporu s ustanovením § 101 odst. 3 věty poslední trestního řádu připustil, aby svědkům [redacted] a [redacted] byly pokládány i nepřípustné sugestivní otázky napovídající jim, jakým způsobem mají na prokazovanou skutečnost odpovědět. Je nutno zdůraznit, že i odpovědi na takové otázky jsou procesně nepoužitelné a nalézací soud z nich nesmí vycházet. V tomto směru je nutno poukázat na to, že zmíněná skutečnost nevyplyvá výslovně z protokolů o hlavním líčení, ale jednoznačně ze zvukového záznamu jednání soudu. Nalézací soud si tedy musí ujasnit, které z dotazů byly nepřípustné a do hodnocení důkazů nezahrnovat odpovědi svědků na takové otázky. V té souvislosti je nutno zdůraznit, že zdejší soud by považoval za vhodné, aby protokoly o hlavních

líčení byly doplněny tak, aby obsahovaly i otázky, a odpovědi na ně, nicméně takový úkon nemůže odvolací soud okresnímu soudu nařídít, neboť ve smyslu § 55b odst. 3 věty druhé trestního řádu je to výlučně právem státního zástupce nebo obviněného, aby požádal, aby výpověď učiněná v řízení před soudem nebo její část byla doslovně zaprotokolována. V té souvislosti je však namístě připomenout, že především na podkladě závěrů Ústavního soudu může soud k žádosti obviněných nebo jejich obhájce umožnit zpětné přehrání zvukového záznamu nebo poskytnout jeho kopii, a to tím spíše, že podle Ústavního soudu má-li obviněný oprávnění vznést námitky proti protokolaci, musí mít možnost ověřit si, zda obsah protokolu o hlavním líčení není v rozporu s tím, co bylo v průběhu hlavního líčení zachyceno nahrávacím zařízením na zvukový záznam. Právo na toto ověření sice není stranám řízení trestním řádem výslovně stanoveno, ale vyplývá ze smyslu ústavně garantovaného práva na obhajobu, které je zakotveno nejen v ústavněprávních předpisech, ale rovněž v trestním řádu, a to zejména v ustanovení § 2 odst. 13 trestního řádu.

20. Pokud jde o námitky obhajoby k hodnocení provedených důkazů, je nutno zdůraznit, že je nutno odmítnout argumentaci těmi důkazy, které v jiné části odůvodnění řádného opravného prostředku obhajoba považuje s ohledem na porušení práv přípravného řízení za nepoužitelné, především tam, kde to stanovil zdejší soud, jehož právní názor je pro soud I. stupně v novém hlavním líčení závazný (§ 264 odst. 1 trestního řádu). Namítá-li obhajoba, že soud řádně nepoučil poškozeného o právu odmítnout svědeckou výpověď vůči obžalovanému [REDAKCE] který je s ním v příbuzenském vztahu, a že svědek nebyl ani soudem tázán na to, zda dává souhlas k trestnímu stíhání tohoto obžalovaného, je nutno tuto námitku odmítnout. Písemný souhlas poškozeného se stíháním obviněného [REDAKCE] je založen na č. l. 106 spisu. Za té situace neměl soud žádný důvod se opětovně dotazovat na stanovisko poškozeného, a to tím spíše, že ten byl na předmětném tiskopisu řádně poučen i o možnosti vzít kdykoliv souhlas s tímto trestním stíháním zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Námitky obhajoby v tomto směru tedy nejsou namístě.
21. Z protokolu o hlavním líčení vyplývá i to, že svědek - poškozený byl před svým výsledkem před nalézacím soudem řádně poučen o právu odmítnout výpověď podle § 100 odst. 1, odst. 2 trestního řádu. Již z jeho vyjádření ve zkráceném přípravném řízení vyplývá, že obviněného [REDAKCE] nepovažuje za osobu blízkou, neboť uváděl, že jde o nějakého příbuzného babičky (č. l. 96), jde snad o nějakého synovce babičky (č. l. 81). Oproti tomu zdejší soud vnímá další pochybení nalézacího soudu ve vztahu k řádnému procesu. Samosoudce totiž nerespektoval ustanovení § 91 odst. 2 trestního řádu, podle něhož je-li obviněných více, vyslyšají se odděleně. Obviněný [REDAKCE] byl po celou dobu přítomen výslechu obviněného [REDAKCE] a to v době, kdy sám ještě nebyl vyslechnut (!). To mohlo mít vliv na obsah jeho výpovědi i na její následné hodnocení. Stejně tak je nutno vytknout okresnímu soudu, že jako poškozenou nevyrozuměl [REDAKCE], přestože již v době podání návrhu na potrestání bylo zřejmé, že podle státního zástupce měl poškozený utrpět jednání obviněných zranění, které si vyžádalo následné lékařské ošetření v [REDAKCE] nemocnici a.s., a tedy náklady vzniklé [REDAKCE] pojišťovně. Stejně tak okresní soud nepostupoval v souladu s procesním předpisem, pokud nevyrozuměl poškozeného [REDAKCE] o odročených hlavních líčeních za situace, že ten nebyl předchozímu průběhu hlavního líčení přítomen.
22. Zdejší soud ve shodě s uplatněnými námitkami obou odvolatelů považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný i z toho důvodu, že samosoudce převzal popis skutku z návrhu na potrestání s tím, že to byl podezřelý [REDAKCE] který silou tlačil do těla poškozeného a bil jej do zad a podezřelý [REDAKCE] [REDAKCE] sedící již v automobilu do něj tahal poškozeného za ruce. Svědek poškozený přítom v řízení před soudem ve své jediné procesně použitelné výpovědi vypověděl, že obviněný [REDAKCE] vlezl do auta a [REDAKCE] na něho tlačil a kopal (č. l. 275). Lze tedy souhlasit s námitkami obhajoby, že popis skutku nevychází z provedeného dokazování.
23. Pokud jde o námitky obhajoby proti hodnocení provedených důkazů, je nutno zdůraznit již

v tomto stádiu řízení, že s ohledem na zjištěné sugestivní otázky a nepoužitelné odpovědi na tyto otázky, respektive s ohledem na skutečnost, že samosoudce odstraňoval rozpory s použitím procesně nepoužitelných výsledků ze zkráceného přípravného řízení či alespoň předestíral tyto předchozí výsledky podle § 212 trestního řádu, ač to podle zákona nebylo možné, je nutno doplnit důkazní řízení doplňujícími výsledky svědků poškozeného a svědkyně [REDAKCE] a to v návaznosti na nutnost jim případně položit znovu a použitelným způsobem dotazy, které byly položeny stranami v původním hlavním líčení jako návodné. V té souvislosti je namístě, aby nalézací soud v intencích ustanovení § 258 odst. 1 písm. c) trestního řádu doplnil výsledky obou obviněných a svědka – poškozeného, jestli byly v době, kdy 3. 6. 2020 oba obvinění vešli do pokoje užívaného poškozeným byly dveře do vedlejší místnosti – ložnice otevřené, přivřené nebo byly zavřené; v té souvislosti je namístě, aby okresní soud uložil státnímu zástupci ve smyslu § 180 odst. 2 věty poslední trestního řádu doplnit ohledání místa činu i o ohledání ložnice, a to i pořízením fotodokumentace i plánu tak, aby bylo zřejmé, kde se měla v době činu nacházet skříň, v níž údajně byla schovaná svědkyně [REDAKCE] a z níž podle své výpovědi před soudem měla pozorovat část jednání obviněných vůči poškozenému přes otevřené dveře do vedlejší místnosti. Z procesně použitelné výpovědi poškozeného vyplývá, že zmíněná skříň má být v ložnici naproti dveřím, je hnědá, vysoká asi 1,90 metru a široká asi 1 metr. Pokud jde o to, co k tomu uváděla svědkyně při odstraňování rozporů podle § 211 odst. 3 trestního řádu (č. l. 278), je nutno znovu konstatovat, že okresní soud nesměl odstraňovat rozpory mezi původní výpovědí svědkyně [REDAKCE] a její výpovědí před soudem, mohou jí být však položeny doplňující otázky i na podkladě toho, co procesně použitelným způsobem uváděl právě svědek – poškozený. Podle názoru odvolacího soudu je namístě i to, aby posledně jmenované svědkyni byl v rámci jejího výsledku přehrán zvukový záznam telefonátu na linku 158 a aby vysvětlila, proč policii uváděla, že nic neslyšela a v podstatě nic neviděla, neboť nebyla schopna určit ani počet útočníků. Je namístě i to, aby si okresní soud případně opětovně prostřednictvím státní zástupkyně, jež měla rozhodující důkazy sama opatřit nebo uložit jejich opatření ve standardním vyšetřování, ověřil věrohodnost svědkyně [REDAKCE] i vyžádáním zprávy Policie ČR, zda má ve vztahu k této svědkyni nějaké negativní poznatky, především pokud jde o to, že měla užívat návykové látky. Na to by ostatně svědkyně měla být rovněž dotazována.

24. V návaznosti na zjištění z doplněného ohledání místa činu, pořízení fotodokumentace či videozáznamu a plánu přichází do úvahy doplnit po výsledku svědkyně [REDAKCE] dokazování případně i vyšetřovacím pokusem, ovšem výhradně za situace, kdy doplněné výsledky obviněných i protokol o ohledání místa činu umožní závěr, že ze skříně v ložnici mohla svědkyně [REDAKCE] pootevřenými či otevřenými dveřmi sledovat dění ve vedlejší místnosti. Pak by bylo namístě zjistit, jaký měla úhel výhledu a jakou část místnosti mohla vidět a v jaké části pokoje mělo docházet k nějakému incidentu mezi obviněnými a poškozenými. Je nutno připomenout, že svědkyni [REDAKCE] musí být znovu připomenuto poučení svědka, především to, že v případě podání nepravdivé či neúplné svědecké výpovědi jí hrozí trestní stíhání pro přečin krivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 trestního zákoníku. Obhajobou namítaný rozpor mezi tím, co uváděla svědkyně do telefonu na linku 158 a co uváděla před soudem, je totiž skutečně zásadní a okresní soud se musí všemi způsoby snažit zjistit, co bylo příčinou těchto rozporů. Jinak však je nutno znovu připomenout, že svědkyně [REDAKCE] si odporovala v popisu toho, jaké jednání obviněných viděla u auta.
25. Pokud jde o doplnění důkazního řízení, zdejší soud vytýká okresnímu soudu, že ve vztahu k obviněnému [REDAKCE] neprovedl spisy o jeho předchozím odsouzení, přestože si oba spisy, jednak spis soudu v Třebíči sp. zn. 3 T 64/2014 a spis Okresního soudu v Klatovech sp. zn. 3 T 54/2016 opatřil. Tyto spisy musejí být předloženy k důkazu a okresní soud se musí vypořádat i s tím, zda tento odvolatel ve svých předchozích řízeních doznával svoji vinu či ji popíral. Stejně tak je nutno vytknout nalézacímu soudu, že si k posouzení věrohodnosti svědka poškozeného neopatřil spisy o jeho předchozích odsouzeních (č. l. 303). Oba spisy o předchozích odsouzeních svědka [REDAKCE] si tedy okresní soud opatří a provede je k důkazu.

26. S ohledem na zjištěné vady podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu, které nebylo možno odstranit vlastní rozhodovací činností soudu II. stupně, krajský soud za podmínek § 263 odst. 1 písm. b) trestního řádu v neveřejném zasedání zrušil k odvolání obou obviněných napadený rozsudek a podle § 259 odst. 1 trestního řádu vrátil věc okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí. Podle § 264 odst. 1 trestního řádu je soud, jemuž věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí, vázán právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí odvolací soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil. Protože napadený rozsudek byl zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obviněných, nemůže ve smyslu odst. 2 zmíněného ustanovení v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jejich neprospěch.
27. To souvisí i s tím, že pokud by došel okresní soud znovu k závěru o vině obžalovaných a bylo by bez důvodných pochybností prokázáno, že se případně dopouštěli násilného jednání již v pokoji užívaném poškozeným, nemohl by okresní soud rozšířit použitou právní kvalifikaci i o přečin podle § 178 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, protože takové jednání nebylo v návrhu na potrestání obviněným dáváno za vinu a jak již bylo uvedeno, zhoršení procesního postavení obviněných brání i zákaz *reformationis in peius*, tedy zákaz zhoršit procesní postavení obviněných, kteří jsou jedinými odvolateli.
28. Poté, co okresní soud zákonným způsobem provede úplné dokazování a vyhodnotí důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 trestního řádu, bude skutková zjištění posuzovat i z hlediska toho, zda okolnosti případu, především pohnutka obviněných a případný způsob provedení jednání dávaného odvolatelům za vinu umožňuje posoudit jejich jednání jako trestný čin či zda s ohledem na okresním soudem již konstatovanou nižší společenskou škodlivost jednání obviněných nepřichází do úvahy jako postačující uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku upravujícího zásadu *subsidiarity trestní represe*. Nálezací soud totiž chybně posuzoval společenskou škodlivost výhradně ve vztahu k rozhodování o druhu a výměře trestu, což promítl do toho, že oběma obviněným ve smyslu § 58 odst. 1 trestního zákoníku uložil trest odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby stanovené pro přečin vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Přitom oběma obviněným uložil trest o jeden měsíc nižší než je dolní hranice zákonné trestní sazby (!?). Shora uvedené ustanovení trestního zákoníku však dokládá, že společenská škodlivost není důležitá pro závěry o trestu, nýbrž o vině, konkrétně pro právní kvalifikaci skutku. Druh a výměra trestu se totiž neposuzují podle společenské škodlivosti, nýbrž naopak podle závažnosti činu. Stanoví tak § 39 odst. 1 trestního zákoníku. Zdejší soud nehodlá vést rozpravu o tom, jaký je rozdíl mezi společenskou škodlivostí a závažností činu a v čem se tyto kategorie překrývají. O společenské škodlivosti hovoří proto, že pokud se trestní řízení vede pro skutek, na který by mohla dopadat ustanovení obsažená v jiném než trestním zákoně, je třeba vysvětlit, proč se podle nich nedá rozhodnout, případně učinit závěr, že ve vztahu k objektu chráněnému trestním zákoníkem neexistuje adekvátní jednání posouzené v rámci správního trestání. Tyto následné úvahy se však pochopitelně musejí odvíjet od skutkových zjištění bez důvodných pochyb.
29. Již v tomto stádiu řízení lze však odmítnout návrh odvolatelů, aby byli zproštěni návrhu na potrestání podle § 226 písm. a) trestního řádu s tím, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který jsou stíháni. Již z dosud provedeného dokazování totiž vyplývá, že poškozený s oběma obviněnými autem odjel do obce ■■■■■ ke své matce, takže skutek, jenž je předmětem trestního řízení, se prokazatelně stal. Pokud jde o alternativně navrhovaný důvod zproštění podle § 226 písm. c) trestního řádu, je třeba připomenout, že ten přichází do úvahy výlučně tehdy, pokud by soud došel k závěru, že se na trestné činnosti některý z obviněných nepodílel. Takový závěr by musel mít oporu v provedeném dokazování. Pokud jde o konečný návrh na zproštění obou odvolatelů podle § 226 písm. b) trestního řádu, tedy se závěrem, že skutek označený v petitu návrhu na potrestání není trestným činem, ten by přicházel po provedení úplného dokazování do úvahy výhradně tehdy, pokud by soud došel k závěru, že jednání obviněných nelze posoudit

podle jiného právního předpisu a současně jednání dávané obviněným za vinu nelze podřadit pod žádnou skutkovou podstatu uvedenou ve zvláštní části trestního zákoníku, případně, že obvinění nebo některý z nich jednal v omylu (§ 18 a § 19 tr. zákoníku) nebo za okolnosti vylučující protiprávnost.

30. S ohledem na shora uvedené je namístě zdůraznit, že zdejší soud prozatím nemá důvod se vyjadřovat k ukládaným trestům, neboť nalézací soud se nejprve musí vypořádat s námitkami uplatněnými proti výročkům o vině. S ohledem na ustanovení § 264 odst. 2 trestního řádu nepřichází do úvahy, aby případné nové meritorní rozhodnutí, jímž by některý z obviněných byl uznán vinným, skončilo uložením přísnějšího trestu, než jaký byl obviněným uložen napadeným rozsudkem, a to přesto, že podle názoru zdejšího soudu nebyly dány zákonné podmínky pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody ve smyslu § 58 odst. 1 trestního zákoníku, jelikož trest vyměřený okresním soudem pouhý 1 měsíc pod dolní hranici zákonné trestní sazby nemůže odpovídat zákonné podmínce, že by použití trestní sazby odnětí svobody stanovené trestním zákonem bylo vzhledem k okolnostem případu či vzhledem k poměrům pachatelů nepřiměřeně přísné. Navíc je třeba zdůraznit, že odůvodnění rozhodnutí o druhu a výši trestu v 19. odstavci napadeného rozhodnutí neodpovídá všem zákonným hlediskům a je třeba rozebrat konkrétně u každého z obviněných kritéria § 38 odst. 2, § 39, § 41 a § 42 trestního zákoníku. Okresní soud nevysvětlil ani to, proč oběma obviněným uložil shodné tresty za situace, kdy obviněný [REDAKCE] je osobou zcela bezúhonnou, navíc měl v rámci určitých příbuzenských vztahů vyjít vstříc svědkyni [REDAKCE] která další soužití s poškozeným vnímala úkorně, a přitom mu byl okresním soudem uložen stejný trest na stejnou zkušební dobu jako spoluobviněnému [REDAKCE] který má v opisu rejstříku trestů pět záznamů o soudním postihu a z hlediska možností jeho nápravy lze argumentovat i tím, že v minulosti mu již bylo uloženo třikrát podmíněné odsouzení a jednou podmíněné odsouzení s dohledem. Přestože se ve zkušební době podmíněného odsouzení vždy osvědčil, nelze z hlediska § 39 odst. 1 tr. zákoníku pominout, že stojí již po šesté před soudem. Za těchto podmínek lze obtížně hovořit o tom, že okresní soud respektoval zásadu individualizace ukládaných trestů, navíc nevysvětlil ani konkrétní výši stanovené zkušební doby.
31. Nalézací soud tedy po provedení úplného dokazování a vyhodnocení důkazů v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů znovu meritorně rozhodne a na rozdíl od napadeného rozsudku bude vycházet výhradně ze závěrů provedeného dokazování a své úvahy rozvede tak, aby výroková část nového meritorního rozhodnutí odpovídala požadavkům ustanovení § 120 odst. 3 trestního řádu a především odůvodnění bylo v souladu s kritérii ustanovení § 125 odst. 1 trestního řádu.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není přípustný další řádný opravný prostředek.

Plzeň 3. srpna 2021

JUDr. Pravoslav Polák v. r.
předseda senátu